

FELELŐS MEGYEI NAPLO

Hírfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
3 évre	3 K.	1 évre	4.50 K.
6 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 206

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A FINÁNCOK.

(*) Amióta vannak, nem nagy rokonszenvvel dicsekedhetnek a magyar embernek. A Bach korszak szüzdohányt pipázó magyarjának érzelmei átjárták az egész nemzet lelket s ezt megszokta a modern állam e fűrgé, zöldhajtókás szerveit minél kevesebb szeretettel nézni. Bizalmatlan irántuk, sokszor haragszik rájuk s ezen érzelmek már nem egy rossz viccnek adtak életet.

Pedig komolyan fontolja a dolgot, a finánc époly hasznos, sőt szükséges rossz, mint tesztem a végrehajtó. Sőt míg ez egyszer ártatlan, csak szerencsétlen embereket hajt végre, addig a finánc az állam törvényeinek kijátszóit kutatja, üldözi mindnyájunk javára. Olyanforma a foglalkozása, mint a képmény vagy utcapeprő. Ezeket sem szívesen látjuk, de azért eszünk ágában sincs, hogy feleslegeseknek mondjuk, vagy pláne gyűlöljük őket.

A mostani háborus napokban fokozódott az érdeklődésünk a magyar pénzügyminiszter e jószímatu csápjai iránt. A magyar Kánaánban fogja a mag, a liszt, a kenyér. Sokan nélkülöznek azért, mert máskor garmadában áll elrejtve az Isten áldása. Hogy rab-szolgakorbács legyen belőle azok lelkében, akik elég gazemberek ahhoz, hogy vele vérsere verjék ennek a sokat szenvedő nemzetnek a testét.

S a fináncok járnak. Száz métermázsza, húsz métermázsza, öt métermázsza, hatvan kiló, harminc kiló, tizenöt kiló és így tovább. Így halljuk, olvasunk most naponként. Ez annyit jelent, hogy akinek a napi 240 gramm kenyéren túl van augusztus közepéig 20 vagy 30 kiló felesleges lisztje, attól a jó, buzgó, derék fináncok irgalmatlanul elreklirálják. Persze felsőbb rendeltre. Nem kérdik azt, hogy hátha abba a házba pár hétre egy-két vendég érkezik, hátha ahhoz a családhoz véletlenül bármiféle okból, gyakrabban kell a napszámosnó, stb. stb!

A finánc nem sokat gondolkodik. Ő kötött marsrutával jár és cselekszik. Cselekszik a régi, a kezdődő római köztársaság puritán becsületességével.

Nem baj. A hazáért, mindnyájunk jóvoltáért ezt is kiálljuk. Ha a katonáink a harc-téren odaadhatják a vérüket, miért ne adnánk mi oda a mi husz kiló felesleges lisztünket, ha ettől függ a végső győzelem?! Ha ez menti meg az éhhaláltól Árpád nemzetét!

Csak arról nem tehetünk, hogy ezt a rettentő buzgóságot látva arra gondoltunk, hogy ezen a szegény nemzetben nem lehet csak kenyér és liszt-reklirálással segíteni. Mert az életben sok egyéb is kell. És ez a sok egyéb még ma is nevéntsvirág. A zsir, a szap-

pan, a hagyma, a zsir, a cukor. A kávé ára *nyolc* koronára szökött fel s a napokban olvassuk egyik merkantilista irányú fővárosi lapban, hogy Budapesten *egyetlen* kereskedő raktárában *30.000 zsák kávé fekszik*. Az illető most, az áremelkedés révén, anélkül, hogy a kisujját mozdítaná, *4 és fél millió koronát keres ezen a portékáján*. Most, mikor egy darab szappan ára két korona körül jár, igen szeretnénk bizonyos szappanraktárakba betekinteni. És így tovább. Valószínű, hogy a mi jó fűrgé fináncaink ehhez is értenének. Nemcsak a husz kiló lisztkehez. Hogy miért nem értenek?

Hát kérem: *Magyarországon vagyunk*.

Háboru.

Az olaszok albániai nagy veresége, amely összeesik a franciák verduni katasztrófájával, mely hatást tett Rómában. Az olasz kormány és a hadvezetőség a nép elégedetlen hangulatának engedelmesskedve, a tiroli határra rendelte Bertotti tábornokot, aki eddig az albániai erők főparancsnoka volt.

A világháború hírei között említjük meg, hogy az angol és a török csapatok között az egyiptomi határon történt legutóbbi összecsapásban Nuri bég, Enver pasa nagyvezér fivére elesett. A hős tisz személyesen vezette csapatait rohamra és eközben életét áldozta a kalifa lobogójáért.

Szalonikiben semmi újság. Sándor szerb trónörökös most körutat tesz az entente fővárosaiban, hogy megköszönje azt a segítséget, amit az entente Szerbiának nyújtott. Rómába érkezett Esszad pasa, az áruló zsoldos, aki olasz politikusokkal fog tanácskozni.

Mikor lesz vége a háborúnak?

Az a vélemény alakul ki az entente illetékes köreiből, hogy a háborúban a döntést csak 1918-ban lehet meghozni. 1917-nél előbb az entente nem lehet abban a helyzetben, hogy győzőn s azért most mindenképpen a háború tartamának kitolásán dolgoztak.

Leányok a háboru után.

— Egyelőre — záróbeszéd. —

Ami a műveltséget illeti, én is vallom, hogy az emberiség egyik legértékesebb kincse. Hisz a műveltség nagy nyomoruság. De ez még nem jelenti okvetlenül valamely kenyérkereső életpályán az érvényesülést. Hogy jobban megértessem magam, megemlítem, hogy én például a felsőbbleányiskolát, úgy, amint azt a nyolcvanas évek néhány idealista embere elgondolta és megcsinálta, remek intézménynek tartom. Ki tehet róla, hogy az élet, ez a kegyetlen hajcsár átázott rajta s ma nem egyéb, mint egy zsuzsú a magyar közoktatásügy óralancán?! Pedig nekem sem ideálom az a nő, aki hiu kis divatbáb, aki gyengéd, finom, kissé buta játékszere a férfinak, sem az, aki, bár társadalmi állása mást követelne, csak a főzőkanálhoz ért, sőt sokszor ahhoz sem. De ma az élet, sajnos, nem műveltséget kíván, hanem kenyérért ordít. S azért, a hány nő ma tanul, az legalább 80 százalékban kenyérért tanul és nem műveltségért. Akinek meg nem kell kenyér, az nem tanul. Ez persze, főleg az utóbbi, baj, denem segíthetünk rajta.

Egy helyen önzésről vádol engem a „Hozzászólás” írója. Arról, hogy én csak a legfelsőbb pályákra törekvő nőktől féltem a család, a nemzet, a szocietás érdekeit, de küldöm őket szakácsnak, cukrásznak, fényképésznek, stb. Meg, hogy nincs kifogásom a gyárakban sít-dolgozó nők helyzete ellen.

Főleg itt kell magamat jobban megértetnem. Ő mondja: „Az eszményi állapot az volna, ha minden nőnek családja lehetne és csak családjának élhetne.” Helyes! Meltőztatik látni, ez a természet szava! Azt hiszem, minden komoly fő ezt vallja. Minden néven nevezendő foglalkozás, mely ezen kívül áll, többé-kevésbé elvonja a nőt ettől a hivatásától. Ez pedig nagy baja és veszedelme a szocietásnak. Nem egynekben, de a nagy egészben.

(A Wlassich-féle engedély óta egyetemi pályára lépett s ma az életben dolgozó nőkről, illetőleg ennek a ténynek a közre gyakorolt hatásáról ma még nem lehet beszélni. Annál kevésbé belőle következtetéseket vonni. Az ilyen nők száma ma még alig pár ezer lehet. Egy csepp a tengerben. S egyelőre annyit tudunk rólok, hogy a tanári katedrán, a betegek ágyánál, a patikákban megállják a helyüket. Lelkiismeretesek, szorgalmasak, kötelességtudók. De már annyit ma is láthatunk, hogy közülük sok (most nem kutatom mily okokból) nem megy férjhez. Elterelődik természetes, mondjuk: ideális hivatásától. Tényleg betölti, lefoglalja ugyanannyi férfi helyét, akik az agglégények gyászos csapatát leszámítva — legnagyobb-rezti családot alapítanak, ugyanannyi nőt juttatnának természetes hivatásához. Mondom, ma csak ezt látjuk. Hogy mi lesz akkor, ha ezeknek a nőknek a számára minden diplomás pálya megnyílik s nem pár ezren, de pár tízezen, mondjuk, százezen lesznek — arról ne is beszéljünk. És — féljünk rá-gondolni. Nem a nő „tudományos műveltsége” itt a punctum saliens, hanem a nemzet megfoglalkozása.

Amennyire tiszteljük azokat a nőket akiknek a munkájában ma győnyörködünk, annyira félünk attól, hogy a nők tudományos pályákra törekvése túlzásba csap át. Csak egyetlen példával próbálom magyarázni, hogy ez az állításom nem paradoxon. Ki ne tisztelné a katolikus szerzetességet, annak munkáját a civilizáció, a nevelés, a betegápolás tefén? De — ugyebár — Isten mentse meg az emberiséget ennek a fölséges intézménynek a túltengésétől! Kevés ső jó az ételbe, de az elsőzás öreg hiba.)

Nemrég hallottam, hogy egy tanító az mondotta, hogy ő elsősorban anyá és csak aztán tanító. Felséges igazság, de hol késik a konzekvenciák levonása? Hol van a törvény, mely az anyává lett kenyérkereső nőt az ő természetes helyére utalja vissza, hol az intézkedés, hogy ez a család anyagi egyensúlyát meg ne ingassa? Az általam ajánlott

pályák általában olyanok, hogy kevésbé vonják el a női természetes hivatástól. S éppen ezért említettem ezeket és nem másokat.

Hogy a gyári munkásoktól mint vélekedem? Hogy azok helyzetét nem tartom e veszélyesnek a szocietásra? Ebben a kérdésben sok állam törvényhozása, a szociáldemokrácia s nekünk is sok-sok nagyszó, nagyszívú emberünk már annyiszor s oly meggyőzően kifejtette álláspontját, hogy nekem ehhez igazán alig lehet szávam. A nőmunka eredményei: 1. elfoglalja a férfimunkások helyét, 2. lezseríti a munkabért, 3. nagymértékben veszélyezteti a fizikailag gyengébb nő egészséget, 4. sokszor szöröse az erkölcsnek, 5. lehetetleníti teszi a becsületes gyerekevelést.

De sajnos, erről sem tehetünk. A világ botondul szárad a maga útján, az egyén élni, sőt minél nagyobb jólétben élni akar. Hogy a köz kárát vállalja? Ki törődik ezzel? Ki áll utába ennek az áramlatnak?! Azért gondolom ezt a sok rohanó energiát arról levezetendőknek, ahol érvényesülése minél kevesebb kárával járna a köznek.

A Hozzászólás befejező részét minden szavában aláírom. Elhetően, urhatnám nemzet vagyunk. En is találkoztam pár év előtt Vizaknán egy hölgygel. A nagyszabású szász öngyógyító pénziót vezette. Nem tudom, mennyi fizetést kapott, de azt látom, hogy a pensió igen előkelő vendégei kifogástalan tiszteltetésben részesítették ezt a körül-

belül 25 éves intelligens leány s szívesen fogták meg a kezét, pedig az szörző forgott a lábuk, fázék között is.

Még az államról valamit. Megdöbbentő, e téren kormányaink mulasztása. Van például iparművészeti iskolánk, de senki nem gondoskodik arról, hogy az onnan sok fátadság és anyagi áldozat után kikerült leányok kenyerhez jussanak. Pedig ezeket meg ezert lehetne közülük elhelyezni a vidékre, hogy a szegényebb néposztály asszonyait, leányait, neveljék, tanítsák. Pedig kicsoda gyarapodását jelentené ez a nemzet vagyonnak! S ha az illető maga dolgozik, produktumának sokszor nincs piaca. Ismerek egy intelligens, igazi művészi érzéssel megáldott hölgyet. Sülyös áldozatok árán elvégezte az iparművészeti iskolát, gyönyörű munkákat csinált, nagy nehezen itt-ott félig meddig könyörületből megvették a dolgait. De, hogy élni tudjon, kénytelen volt beprotezzátni magát a postára!

Ez Magyarország! S most utólag bevallom, hogy mindezek a nehézségek nem voltak ismeretlenek előttem. S hogy mégis megirtam azt, amit írtam, csak azért tettem, hogy szemeket nyitogassak, gondolatokat váltásak ki, lelkeket erősítsék és ha lehet — bár csak kis körben is — közvéleményt teremtsék ezekben a kérdésekben.

Egyébként pedig tudom, hogy a pályákat nem újságírók jelelik ki, nyitják meg, vagy teszik

elfogadhatóvá, hanem az élet, a kényszer. De boldog leszek, ha egy szegény fiatal intelligens leány, kit ez a kényszer egy ma még szokatlan, talán nagyritka sors elrendelt, de becsületes megélhetést biztosító pályára hajt, ennek a mi kis eszmecsereinknek a révén erőt kap ahhoz, hogy ezt a lépést felemelt fovel tegye meg.

Szigma.

A város is segítsen.

Mikor a Fejérmegyei Napló elkezdte a szegény gyermekek ruhával való ellátását olvasóközönsége ritka jóságából, csakhamar nyilvánvalóvá lett, hogy anynyi nyomorúság enyhítéséről kellene gondoskodni, amelyet nem lehet kizárólag ebből az akció eredményéből megszüntetni. Azt mondtuk akkor, hogy nagyobb szabású mozgalom kell a mezítelbesok ügyében, ezt a városnak kell megoldania. A mi csupa szív polgármesterünk, dr. Saára Gyula meg is tette. Most egy másik fontos ügyben kérjük ismét ezt a hathatós segítséget, amely még a cipőgyűnl is fontosabb, s biztosra vesszük, hogy ebben is szót értünk, ebben is eredményt fogunk elérni, a mi rendőrségünknek is olyan vezetője van, aki nem ismer fáradságot akkor, midőn a város, a társadalom ügyéről, de különösen midőn a gyermekmentésről van szó. Mert most erről akarunk valamit mondani.

Többször rámutattunk írásaink-

kal a háború elveszedelmesebb betegségére, a gyermekek erkölcsi lecsúszására. Megfigyeléseket végeztünk és a pusztá szomorú valóság odaállításával sürgettük a sürgős segítséget, amely valamiképpen megállí-t tud teremteni a lejtos uton megindult gyermekvilágban.

A fiatalkorúak bírósága és a patronázs egyesület voltak az elsők, amelyek nagy munkatervvel mozdultak meg a szomorú tény láttára. S meg vagyunk győződve, hogy ennek a két fontos intézménynek munkáját sikeres eredmények fogják kísérni, mert mindkettőnek vezetőit olyanoknak ismerjük eddigi működésükből, akik nem szoktak fél munkát végezni, akiknek terveiket a fiaskó még nem szegényítette meg.

A patronázs egyesület — miként már vasárnapi számunkban ismertettük felhívását — anyagi segítség nyújtásával kezd a munkába. A fiatalkorúak bírósága pedig a törvényben gyökerező jogaival, hatalmával, jóindulatával és szívóságával fog azon lenni, hogy a rossz utra tévedt gyermekek vizszaterelje, hogy a „hadigyerek” fogalmát megszüntesse. S mi hiszünk, hogy a város lelkes tanító-ságának közreműködésével mindez szépen fog sikerülni, ha a nagyfotosságú munkába harmadik tényezőnek városunk agilis rendőrfőkapitánya is bele áll. Hogyan? A következőképen.

Minden vitán felül áll, mert a tapasztalat bebizonyította és leg-argamentumosabban a fiatalkorúak bírósága igazolja, hogy a gyer-

TÁRCA.

A róka szónoklata.

Egyszer kapta magát a róka és fölcspont profétának. Nyakába vette a világot, járt erdőről-erdőre ligetről-ligetre, pagonyról-pagonyra és szónokolt az állatoknak. Az állatok, ha szívük szerinti dolgokat beszélt, zsákszámba hordták neki a pénzt meg a szebbnél-szebb ajándékokat. De megesset az is, hogy a koma olyan társaságban, ahol sok volt a bagoly, a nap-világosságot kezdte dicsérni, a mire aztán a bagolyok nekiestek és majd kikaparták a szemét. A vége mégis az lett, hogy mikor már két-három esztendője folytatta a dolgát, nagyon is beletanult a maga mesterségébe. Ekkor történt, hogy éppen annak a falunak az erdélyébe került, ahol az úkapám szénégető volt. Az öreg elbújt egy vén, a odvába és onnan hallgatta ki az állatok gyülekezését. A róka leült egy csonka fatörzsre, a tengersok minden rangú és rendű állat körülvette, ő pedig imigyen szóalt meg.

— Kedves atyámfiai, ma az orozslánról fogok nektek beszélni! Amint a róka az „orozslán” szót kimondotta a nyüzsgő gyülekezésben siri csönd támad. Az állatok mind a füleket hegyezték, a léleketüket visszafolytították és olyan közel szorultak a róka köré, hogy egy-két vigyázatlan tapsifüles füle farkát csiklandozták. Ő pedig folytatta: A multkoriban olyan helyen jártam, a hol mértföldekre köröskörül mindent elpusztított az árvíz. Minden teremtet állat belefult, csak egy hatalmas orozslán menekült meg egy dombosabb helyen s én.

Talán mondanom sem kell, hogy egy kissé ferdén álló fa tetejére másztam és onnan néztem végig, ami történt.

Az orozslán nagyon ki volt már merülve az éhségtől, nem olyan büszke volt, mint ahogy a képeken látható lefestve, hanem borzas volt a szőre és fülét, farkát eleresztette, mert tudja, — ha éhes, a gyomra csak úgy korig a nyomorultnak, mint akármelyiteknek.

A „nyomorult” szónál minden állat ijedten körülnézett, de szerencsére nem volt orozslán a társaságban.

— De, folytató a róka, egyszerre csak arra vetődött egy szerencsétlen kis egér. Hiszen tudjátok mindnyájan, hogy milyen ártatlan, édes, jóhiszemű, szép kis állat, egy fényes, fekete szemű, icipici egér! Az állatok helyeslőleg bólintgattak. Két kővér patkány né az atyaliság érzetében meghatottan törülgette a szemét. A róka pedig folytatta:

— És tudjátok mit tett az orozslán az alváló? Ráugrott a kis egérre, belemélyítette testébe undok körmeit, a vér patakzott a szegény ártatlan állatkából és az orozslán végre fölfalta a szegény kis párat.

— Testvéreim! kiáltá a róka, boszuljátok meg a szegény, ártatlan kis egeret és mivel orozslán nincs közöttünk, dobáljátok meg sárral azt a hatalmas fatörzset amott, amely úgy néz ki, mintha négy lába volna. Az lesz az orozslán! Az állatok nagy sivalkodással sarat, köveket ragadtak, legelőszőr a majmok, akik biztak abban, hogy egy igazi orozslán közeledtélere rőtön a fák tetejére menekülhetnek és tele dobálták sárral a hatalmas fatörzset. Azután pedig a szájuk ize szerinti elbeszélésért gazdagon megajándékozták a rókat, aki is egy batyuba tette a sok ajándékot, a hátára vette a batyut és elkullogott.

A farkas azonban utána sompolygott. Mikor már jó messzire voltak, négy szemközt a sűrűben a farkas így szólt a róka felé:

— Komám, légy szives nekem egy kis fölvilágosítással szolgálni. Mond meg nekem, miért lázítottál az orozslán ellen, és miért nem a macska ellen, holott az orozslán talán akkor egyszer tépett szíjjel életében egeret, míg a macska mindennap szíjjel tép őtölthatot.

A róka ravaszul vigyorgott. — Szamárl! ha a macskáról kezdlek beszélni, azt senkit sem érdekel, az állatok szétoszolnak, senkikem figyel beszédemre: de ha az orozslánról beszélek, mind hegyezik a füleiket. Nekem pedig hallgatóság kell, mert látod hogy abból élek!

Ez a történet jut eszembe, mikor észlelem, hogy mostanában a politikában, a napisajtóban, sőt a szépirodalomban is, sokszor, sajnos, jónévi férfiak virtusnak tekintik kiemelkedni végigválni a társadalom egyik másik osztályán, és hazafiatlanul egymásra lázítani parkodnak, pedig nagy nemzeti célok elérésére vas összetartásra volna szükség.

SÖVEGJARTO vászonáruhaza. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különböző színű vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és szobkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

— **Pro Patria.** Vasadi Balog István a 17-ik népfelkelő gyalogezred szakaszvezetője, életének 35-ik esztendőjében, olvéleves műkiterés s volt „Magyar Földműves” munkatársa, épen születése napján, 1915. október 10-én hősi halált halt a Drina mellett. Elment a hadrakelt seregekkel, szívén lángoló lelkesedéssel harcolni nagy, nemes eszméért. Vére hullásával tett tanúságot hazájához, nemzetéhez való hűségéről. Idegében porlad a többi hősökkel együtt.

— **Egy kis fluoresz hirtelen halála.** Messze Oroszországban hadifogoly Fejér György, aki a királyi javítóintézetnek asztalos mestere, gyakran hazagondol kis Józsikájára, akit alig egy éves korában látott utoljára. Elmereng a bus hadifogóságban, hogy milyen nagy lesz a Józsikámból, mire viszontlátja. Pedig már nem látja, mert a kis Józsi meghalt. Hirtelen, egész tragikus a halála. Lövéde utca 6 szám alatt lakik Fejér Györgynek felesége. Tegnap elment hazáról, s amikor megárá hagyta a kis Jósikát, még semmi baja sem volt. Mire ebéd-felé hazament, a gyermek az utolsó óráit élte. A megrémült anya a kórházba rohant fiával, de már késő volt. Utközben meghalt. A hatóság felboncoltatta a gyermeket s tudódot állapított meg a halál okául. Gyorsan végeztet vele a gyilkos kór.

— **Cukorárak.** A fogyasztási cukornak I. rendű nagy süveg alapján, az egyes fogyasztási helyre szóló fuvarkülönbözetet teljes kocsirakományra nézve magában foglaló alapárak. Fejérmegyében és Székesfehérvárott a következők: Adony-Pusztaszabolcs 111-90 K, Bicske 111-80 K, Bodajk 112-55 K, Czece 112-40 K, Kápolnásnyék 112-05 K, Lovasberény 112-25 K, Martonvásár 111-95 K, Mór 112-25 K, Polgárdi 112-50 K, Sárkögyárd 112-90 K, Sárosd 112-10 K, Seregélyes 112-20 K, Szabadbattyán 112-40 K, Székesfehérvár 112-30 K, Szolgaegyháza 112— K, Tárnok 111-85 K, Vajta 113— K, Vértesacs 112-15 korona.

— **Orosz foglyot temettek Zámolyon.** Özv. Grünfeld Gáborné zámolyi nagybérlő gazdaságában alkalmazott 20—25 orosz fogoly közül a napokban Pavel Jermolej huszonöt éves korában, szívizélhűdésben hirtelen meghalt. Az elhunyt Szentpétervároli feleségét és három gyermekét hagyott hátra. Özv. Grünfeld Gáborné kívánságára (aki arról ismeretes, hogy úgy cselédjeivel mint az orosz foglyokkal igen jól bánik!) Bíró Mihály plebános. Ünnepélyes temetési szertartás keretében kísérte ki a gör. kath. vallásu oroszt. A temetés hétfőn délután történt a lakosság nagy részvétel mellett.

— **Fehérvárot megkezdtek a hadiadó kivetését.** A pénzügyminiszter értesítette Fejérmegyét aispánját és Fehérvár polgármesterét, hogy április elején teszi közzé a hadiadót fizetők új listáját. A fehérvári pénzügyigazgatóságának tehát mindössze néhány heti ideje van a lista megszerkesztéséhez. A városi adóhivatalnál már napok óta folynak a hadiadó kivetés munkálatai. Március 15-ig tartozik mindenki pontos és részletes vallomást adni a jövedelemlről. Három hét múlva lezárják az adóbevallási időt, amely alatt az adóbevallások ellenőrzésére alakított adóösszeírás munkák és egyéb adatok segítségével megállapítják az adott vallomások

helyességét is. Ezek az összeíró bizottságok legkésőbb március hó végéig kötelesek befejezni a munkákat. Ezeknek a bizottságoknak a munkálat alapján számítja ki a pénzügyigazgatóság a kirovandó adót és az erről szóló jegyzéket áprilisban már a közönség is megismeri. Április második felében kezd meg működését Fehérváron az adó-felszámolási bizottság, hogy megállapítsa a pénzügyigazgatóság adókiszámítás-javaslatát. Fehérváron illetékes körökben a hadiadót fizetők számának növekedését várják a mult esztendőhöz képest.

— **A fiatalkoruak székesfehérvári felügyelő hatósága** március hó 5-én d. e. 11 órakor a kir. törvénynek tanácsstermben (I. emelet 75 ajtó) ülést tart a következő programmal: Elnöki megnyitót. Tartja dr. Prohászka Ottokár meggyespüspök, a felügyelő hatóság elnöke. A felügyelő hatóságnak az igazságügyi miniszterhez felterti, jesszendő jelentése az 1915. évműködéséről. Indítvány a gyermek-és fiatalkoruak fokozottabb ellenőrzésére és védelmére. Esetleges egyéb indítványok.

— **A negyedik hadikölcsön.** A nagybankok hadikölcsön-osztályain ismét serényen folyik az előkészítő munka az új, negyedik hadikölcsön körül. A kiocsátás idejét s az új kölcsön feltételeit azonban még ez ideig nem tudják.

— **Maximált árak régen.** Egy vendégfogadás megállapított árai 100 év előtt: Egy portió leves bármelyféle legyen 2 kr. Tehénhs a hozzávalóval együtt 4 kr. Egy portió bármely néven nevezendő tzspeis 5 kr. dettó becsinált, ide értve a bőti eleséget is 8 kr. dettó tészta étel 8 kr. dettó rostélyos petyenye, vagy vese pecsenye 4 kr. dettó sertésus 9 kr. Egy ferial tsbe pecsenye 8 kr. Egy portió puja vagy borju hus pecsenye 12 krajcár. Hát ilyen világ is volt?

— **Egészségügyi kormánybiztosok.** Üdvönsök ígérköz reformot valóított meg a beltügyminiszterium közegészségügyi osztálya: saját kebelében osztályokat állított fel s ezek közül mindegyik osztály egy egy betegségcsoporthal fog foglalkozni, hogy így szervezzék a kórságok ellen való hatályos es egész országra kiterjedő védekezést. Az egyes osztályok élére kormánybiztosokat állítanak, még pedig az eddigi szokástól eltérően nem hivatalnokokat s jogászokat, hanem a kormánybiztosok kivétel nélkül neves orvosprofesszorok lesznek. Az első osztály csupán vérhajások ügyeivel fog foglalkozni és kormánybiztos dr. Nékám Lajos lesz, a második osztály az összes kórházügyekkel és ezenkívül a trachomával, kormánybiztos dr. Grosz Emil, a harmadik osztály a tuberkulózissal, élén báró Müller Kálmán, a negyedik pedig a gyermekvédelemmel, vezetője Truller tanár. Orvosi körökben sokat várnak a reformtól.

— **Katonaszökevény.** Bátor katonája magyar legény, nincs párja a világon. A fronton, a csaták zajában ő az első. Néha azonban gyáva is akad. Ezek közé tartozik Baranyai József bakonyicserey 32 éves lakos, aki bujdosásnak adta fejét, hogy megmeneküljön a királyi csukaszürkejétől. Baranyai azonban csakhamar rajta veszett. Megcsipték Székesfehérvárot, amint a Szászréteken bujdosott, s átadták a katonai hatóságnak.

— **Elillant a magánhordár.** A jó öreg Albán persze még nincsen hordárszervezet, no meg nem is igen volna rá szükség, ezt a foglalkozást többnyire a csibészek, a dologterülők töltik be, akik a vasutállomások körül szoktak álalkodni s áldozatra, vagy balekra várnak. Egy ilyen jófirmával járta meg Weisz Antal fővárosi kereskedelmi utazó, anak dacára, hogy fővárosi, meg utazó is, akinek már tapasztaltnak kellene lenni az ilyen utcai csavargókkal szemben. Weisz az esti gyorsral jött Székesfehérvára s fekete bőrtáskáját egy ilyen állomáskörüli lézengőre bízta, hogy a Fekete Sas szállodába vigye. Utközben az ismeretlen hordár azon ürügy alatt, hogy ő rövidebb uton megy a szállodába, otthagya, a bőrdönd gazdáját, aki belegegyezett a furfangos kifogásba s ellillant. Weisz, mikor a szállodában látta, hogy felülte, a rendőrségre szaladt, amely nyomban megindította a nyomozást, eddig azonban még eredménytelenül.

— **Elűtötte a kocsi.** Takács Ferenc 10. huszárezredbeli tizedesnek a Csonka u. 7. szám alatt lakik, Mariska nevű négyéves leánykáját, amint tejér ment a barakkórház husszállító kocsija elűtötte. A kisleány sérülése nem súlyos. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a kocsist nem terheli felelősség a szerencsétlenségért.

SZÍNHÁZ.

Sárga lilom. Bíró Lajos nagyhatású színművét láttuk ismét a színpadon és mondjuk, hogy szívesen s szeretünk ezt jó hatással van a dekadens lelkekre. Sokat kellene erről a darabról ujjal beszélni. El kellene mondanunk, hogy mennyire igaz, vagy nem igaz képe a magyar viszonyoknak, ilyen züllötté-e tényleg az állapotok, ilyen alávaló lehet-e egy egész közigazgatás, az emberek, vagy nem. Meg aztán sok mindent kellene Bíró Lajos darabjával kapcsolatban felemlíteni, elemlekedni, elkieseredni rajta. De most ne tegyük. Különbön is ez annyira mázsás ügy, hogy nem a színházi rovatba való. Beszéljünk inkább az előadásról. Bíró darabja a drámai tehetség krémjét követeli attól, aki Peredy akar lenni, elsőrendű naiva képességet Judittól, igazi színészvér csergedését a nagyhercegtől, egyszerűval minden alakjához egész ember kell s akkor igazán Sárga lilom lesz az előadásból. Tekintettel a viszonyokra s

azon igényekre, amelyekről szó lehet, az előadás jó volt Fodor Oszkár ügyes rendezésében. A legnagyobb teher Szendrő vállára nehezedett. Kibírta, csak néha görnyedt meg kissé alatta. Fodor sikeresen vezette a darab vörös fonalát, Császáról szokás szerint elismeréssel emlékezzünk meg. Könyves szokásához híven a kicsinyből is művészetet csillogtatott ki. Utána Krémert említhetjük meg, mint aki egyedül találta el a tónust az elvtelek társaságában, Fenyő szerepében nem sokkal adhatott volna többet. A főspán, de különösen a főkapitány szerepét nagyon gyenge kezében találtuk. Ellenben külön kell megemlékezzünk a cimbalomtróger epizódzerepről, amelyben Rác alakító tehetségét láttuk megnyilvánulni. Teljes dicséretet érdemel érte. Az előadást telt ház élvezte.

Heti műsor:

Csütörtökön: Krémer Jenő komikus 30 éves jubileuma.
Pénteken: Nap lovasja bemutatója Fodor Oszkár felléptével.

A Székesfehérvári Hitelközvetkező igazgatósága közli tagjaival, hogy az intézmény takarékbetétekre elhelyezett összes tőkét után 1916. évi március hó 1-től kezdve 4½ kamatot fizet.

— **Köhögés és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult háziszert a dr. STÖRK-féle komprimált mellpasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert, Magyar Korona-gyógyszertárban, Székesfehérvár, Városház-ter.

APRÓHIRDETESEK.

Tanuló és mindenes felvétetik Almássy Istvánnál Városház-ter.

Almási-telepen házat kertet megvételre, vagy bére keresek. Levélbeli ajánlatot kérek: Ikó Julia Malom-utca 25.

Ügyes közli- és tanuló leányok felvételnek. Cim a kiadóhivatalban.

Egy 2 éves szímenhalti szép magbika eladó Sörpince-utca 30. szám alatt.

Tiszibundák s egyéb tiszt ruhák, csizmák, nyereg Sárló utca 3. szám alatt eladók.

Négy hold páskom a Havranek-tanyánál kiadó. Tudakozódni lehet Mészáros Imrénél Sár-u. 31.

Kereskedelmi iskolavégzettségű és tanítónói oklevéllel otthoni irodai foglalkozást vállalom. Cim a kiadóhivatalban.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Szerdán és csütörtökön, március 1 és 2-án:

Carmi Mária-sorozat!

SPINOLA UTOLSÓ SZERELME

Társadalmi dráma 5 felvonásban. Szenzációs fényképezés.

ELITE MŰSOR.

Előadások fél 7 és 9 órakor. Rendes helyárak.